

PROGRAMACIÓ ANUAL
ÀREA: CIÈNCIES SOCIALS

NIVELL: 2n

CURS: 2022 – 2023

CEIP MESTRE VICENT ARTERO

1.- INTRODUCCIÓ

a) JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ

La transmissió de la cultura és un dels aspectes més importants i més preocupants per a una societat. Del que parlem és de la tasca de passar, d'unes generacions a unes altres, el corpus de coneixement acumulat: sabers i tècniques, valors i creences, coneixements, maneres, costums, etc. Compleix aquesta tasca una doble missió: socialitzar als nous membres d'una comunitat i garantir que els coneixements no es perdin i contribueixin al manteniment de la societat en el futur. A aquesta transmissió és el que cridem educació.

Tota activitat que pretengui culminar-se amb èxit necessita planificar-se. Tota tasca o conjunt de tasques necessita un pla, un projecte, per evitar la improvisació, per anticipar-se als imprevists, per afrontar el dia a dia amb el menor nivell d'estrès possible.

Les i els docents necessitem, com qualsevol un altre professional, planificar la nostra activitat. Aquesta planificació resulta imprescindible, d'una banda, per complir amb l'estipulat per instàncies superiors i contextualitzar-ho en el nostre entorn, i, per un altre, per allunyar-se de l'intuicionisme i de l'activisme.

Les intencions educatives. En aquest apartat manifestem la nostra concepció de l'ensenyament. Establirem d'alguna manera les nostres expectatives per a la matèria triada i les grans metes que vulguem aconseguir.

Les demandes socials. Aquestes poden ser de dos tipus: de competència professional o educatives en general.

La lògica curricular i la seva incidència en el procés. Les peculiaritats de la matèria, les dificultats conceptuals o d'una altra índole, continuïtat en l'etapa, optativitat / obligatorietat. Actualitat, interès, significativitat.

Metodologia: tipologia i recursos metodològics (agrupaments, recursos materials i personals, tipus d'activitats...).

Els temes transversals: Al·ludeix als proposats pel centre en el Projecte Educatiu del Centre, enguany dedicat al coneixement del patrimoni europeu.

CONTEXTUALITZACIÓ

La història d'aquest col·legi es remunta a la fi de 1983, quan va ser inaugurat en un barri en plena expansió, que creixia i s'omplia de famílies que necessitaven un centre escolar proper al que acudir amb els seus fills.

Ubicació

El C.E.I.P Mestre Vicent Artero és un col·legi públic que pertany a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Comunitat Valenciana.

Està situat al sud-oest de Castelló de la Plana, delimitat per els carrers Pintor Sorolla (entrada principal i accés per a professors) i el carrer Gàtova (accés per a alumnes). Es situa al barri San José Obrer Cremor, una zona de Castelló ben comunicada per la seva situació estratègica entre l'estació de ferrocarril i autobusos, el centre comercial El Corte Inglés, i la seva proximitat a la universitat Jaume I i a altres centres educatius com el CEIP Jaume I i CEIP Gaèta Huguet.

Així mateix, es situa en una zona intermèdia entre el centre de la ciutat i l'extraradi.

La seva comunicació és òptima, a més de la proximitat de l'estació, els alumnes tenen al seu abast la parada del Tram i una estació de Bicicic. Els accessos per a vianants faciliten que gran quantitat d'alumnat pugui venir caminant, ja que les portes d'alumnes es troben en un carrer per als vianants, això garanteix la seguretat dels xiquets i xiquetes.

Instal·lacions

L'escola està dividida en dos edificis units per un pati gran, per una part hi ha dues casetes tancades amb una cerca amb tres patis, un dels quals comparteixen les dues cases. Aquesta part està destinada per als alumnes d'infantil, en concret per a EI3 i EI4.

D'altra banda, hi ha un edifici molt gran amb dues altures que va destinat per a l'alumnat de primària y les zones comuns per a tot el centre (menjador, consergeria, sala de metres...). No obstant els més majors de infantil (EI5), estan ubicats a la primera planta del edifici gran de primària ja que en un primer moment aquesta escola va ser construïda només per a xiquets de EI4 i EI5.

En quant al gran edifici cal destacar que no compta amb ascensor, per tant no hi ha adaptació d'accés per a xiquets amb qualsevol discapacitat física o per a alumnes que han tingut un accident i requereixen anar en croses.

Professorat

El professorat del Centre està format per 12 tutors de Primària, 8 d'Infantil (6 tutors i 2 de reforç), 1 de Música, 2 d'Educació Física, 2 d'Anglès, 2 de Pedagogia Terapèutica, 1 Logopeda, 1 Psicopedagog i 1 de Religió.

Horari del centre

L'apartat de l'horari lectiu escolar present en el decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell és modificat pel decret 88/2017. Així, apareixen dos models d'horaris per a distribuir les sessions.

L'escola disposa des del curs 2017-2018 de l'horari de jornada continuada de 9h a 14h lectives més les 5h d'exclusiva del professorat.

Finalitats educatives del centre pot ser el que segueix:

1. Posar a la disposició dels alumnes una formació de qualitat amb la qual puguen desenvolupar tots els seus potencials acadèmics i personals.
2. Oferir als alumnes contextos significatius d'aprenentatge que els permeten conèixer i actuar positivament en el seu entorn.

3. Garantir la formació integral dels alumnes mitjançant l'adquisició i el desenvolupament de valors socials i cívics, que promoguen la construcció d'un món millor.

Anàlisi de l'entorn en què es desenvolupa la PDA:

Dades del centre

LOCALITZACIÓ	Castelló de la Plana
	Àmbit urbà
	Població de nivell cultural /econòmic mitjà- baix
TIPUS DE CENTRE	Públic
CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE	6 aules d'EI i 12 aules d'EP
	Barri de nivell cultural/econòmic mitjà - baix
	Llengua d'aprenentatge: VALENCIÀ

Context curricular

Està format per la concreció dels elements curriculars i per la relació que guarden aquests elements entre si en el context de l'etapa i de l'àrea curricular.

L'anàlisi i la concreció dels elements que permet dibuixar el context curricular està format pels punts següents:

Claus de l'àrea de Ciències Socials

L'àrea de Ciències Socials forma part del bloc d'assignatures troncal del currículum. Les àrees que integren aquest bloc han de garantir, segons el Reial Decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària, «... els coneixements i les competències que permeten adquirir una formació sòlida i continuar amb aprofitament les etapes posteriors en aquelles assignatures que han de ser comunes a tot l'alumnat, i que en tot caso han de ser avaluades en les avaluacions finals d'etapa».

Els blocs de contingut que articulen l'àrea són els següents:

Bloc 1. Continguts comuns.

Bloc 2. El món en què vivim.

Bloc 3. Viure en societat.

Bloc 4. Les empremtes del temps.

2.- OBJECTIUS DE L'ETAPA

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb elles, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i responsabilitat en l'estudi així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès, creativitat en l'aprenentatge i esperit emprenedor
- c) Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permetin desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, així com en els grups socials amb què es relacionen.
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.
- e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada la llengua valenciana i la castellana i desenvolupar hàbits de lectura.
- f) Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeti expressar i comprendre missatges senzills i desenvolupar-se en situacions quotidianes.
- g) Iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.
- h) Conèixer les característiques fonamentals de Ciències de la Naturalesa, les Ciències Socials, la Geografia, la Història i la Cultura.
- i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- j) Utilitzar diferents mitjans de representació i expressió artística e iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.
- k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per afavorir el desenvolupament personal i social.
- l) Conèixer i valorar la naturalesa i l'entorn, i adoptar maneres de comportament que afavoreixin la seva cura.
- m) Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.

3.- RELACIÓ ENTRE LES COMPETÈNCIES, ELS OBJECTIUS

D'ÀREA I ELS CRITERIS D'AVALUACIÓ

«Seguint la Recomanació 2006/962/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent, aquest reial decret es basa en la potenciació de l'aprenentatge per competències, integrades en els elements curriculars per a propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge. S'hi proposen nous enfocaments en l'aprenentatge i avaluació, que han de suposar un canvi important en les tasques que han de resoldre els alumnes, i plantejaments metodològics innovadors. La competència és una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per a aconseguir una acció eficaç. Es considera, doncs, com a coneixement en la pràctica un coneixement adquirit a través de la participació activa en pràctiques socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, per mitjà del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals».

«S'hi adopta la denominació de les competències clau definides per la Unió Europea. Es considera que "les competències clau són aquelles que totes les persones necessiten per a la seua realització i desenvolupament personal, i també per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació". S'hi distingeixen set competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i s'hi descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cada una».

Contribució de l'àrea de les Ciències Socials a les competències bàsiques

El treball en Ciències Socials es relaciona directament amb les competències socials i cíviques i amb la consciència i les expressions culturals, que li serveixen de context d'estudi, sobretot, en els cursos més alts. Les competències en ciència i tecnologia i la competència per a aprendre a aprendre tenen una vinculació transversal molt estreta amb l'àrea per la gran importància que s'hi atorga al desenvolupament de processos de treball, mètodes d'estudi i aspectes relacionats amb la reflexió sobre els mateixos avanços. No obstant això, també s'hi tracten una gran quantitat d'aspectes que formen part de la resta de competències.

Competència social i cívica. En aquesta competència estan integrats els coneixements fonamentals de l'àrea, així com un gran nombre d'habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades. Les Ciències Socials proporcionen un context significatiu per al desenvolupament d'aquesta competència perquè ofereixen sabers, se sustenten en processos de treball que es desenvolupen en diferents situacions d'aprenentatge i aborden actituds en relació amb el mateix individu, amb el seu entorn immediat i, en un sentit ampli, amb el món que l'envolta.

Consciència i expressió cultural. Des d'un enfocament cultural, l'àrea de Ciències Socials ofereix un

context carregat de contingut i un punt de partida per desenvolupar en els alumnes la sensibilitat i la valoració pels aspectes culturals, més propers en un primer moment, i amplis en cursos superiors.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. La relació de l'àrea de Ciències Socials amb aquesta competència és transversal, ja que utilitza molts dels seus mètodes, coneixements i processos per observar l'entorn, recollir dades, analitzar-los i extraure conclusions.

Els aspectes propis de la competència matemàtica que es relacionen directament amb els aprenentatges d'aquesta àrea són els següents:

- El coneixement sobre el canvi i les relacions que s'estableixen entre els fets i els fenòmens comporta comprendre els tipus fonamentals de canvi i quan tenen lloc, amb la finalitat d'utilitzar models matemàtics adequats per a descriure'l i predir-lo.
- L'anàlisi d'aspectes quantitius i qualitius de la realitat.
- La solució de problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.
- La interacció amb el món físic, tant en els seus aspectes naturals com en els generats per l'acció humana.
- La comprensió de successos.
- La predicció de conseqüències d'una determinada actuació.
- La valoració i l'interés per la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels éssers vius.

En l'àmbit de les competències bàsiques en ciència i tecnologia, s'estableix un estret vincle amb les Ciències Socials, ja que és del tot impossible comprendre la realitat actual sense interpretar-la en clau d'avanços científics i tecnològics. Aquestes competències han de capacitar, bàsicament, per a identificar, plantejar i resoldre situacions de la vida quotidiana –personal i social– de la mateixa manera com s'actua davant els reptes i problemes propis de les activitats científiques i tecnològiques.

Competència per a aprendre a aprendre, vinculada, sobretot, amb el Bloc 1: Continguts comuns en el qual es recullen procediments i estratègies de treball, d'anàlisi de fenòmens, representació d'informació, etc. Les habilitats pròpies d'aquesta competència estan relacionades amb les capacitats per aprendre de forma cada vegada més eficaç i autònoma d'acord als propis objectius i necessitats. La metodologia de l'àrea i els procediments propis del seu estudi contribueixen decisivament a la consecució d'aquesta competència.

Competència en comunicació lingüística. El llenguatge és l'instrument fonamental de l'aprenentatge perquè qualsevol activitat de les persones té com a punt de partida i com a eina de processament intel·lectual l'ús de la llengua. En el procés d'aprenentatge en general i en aquesta àrea en particular, la competència lingüística té un gran protagonisme perquè és el vehicle a través del qual es produeixen els següents processos:

- Comunicació oral i escrita.
- Representació, interpretació i comprensió de la realitat.

- Construcció i comunicació del coneixement.
- Organització i autorregulació del pensament, de les emocions i de la conducta.

Competència digital. Les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació proporcionen un accés ràpid i senzill a la informació sobre el mitjà i ofereixen, a més, eines atractives, motivadores i facilitadora dels aprenentatges. Les habilitats sobre les quals incideix especialment aquesta àrea són la recerca, l'obtenció, el processament i la comunicació de la informació i sobre la capacitat de transformació d'aquesta informació en coneixement.

Iniciativa i actitud emprenedora. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. La metodologia de treball pròpia de les Ciències Socials proporciona elements per al desenvolupament d'aquesta competència relacionats amb les següents habilitats:

- Creativitat i innovació per buscar solucions i respostes a qüestions diverses amb una perspectiva àmplia i oberta.
- Capacitat d'anàlisi, de planificació i d'organització en els projectes que es plantegen.
- Sentit de la responsabilitat individual i col·lectiva.

De manera general, des de l'àrea de matemàtiques es contribuirà també al seu desenvolupament mitjançant:

1.- Competència en comunicació lingüística

Capacitat de saber comunicar oralment (conversar i escoltar) i expressar-se per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos i les TIC, amb gestió de la diversitat de llengües, amb l'ús adequat de diferents suports i tipus de text i amb adequació a les diferents funcions.

Implica el coneixement de la diversitat cultural i el de les regles de funcionament de la diversitat lingüística, així com les estratègies necessàries per interactuar d'una manera adequada.

2.- Consciència i expressions culturals

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.

A més, suposa saber crear amb paraules, amb el propi cos, amb tota mena de materials, suports i eines tecnològiques, tant individualment com col·lectiva les representacions i anàlisi de la realitat que facilitin l'actuació de la persona per viure i conviure en societat.

3.- Competència digital

Implica gestionar la informació, des de com accedir-hi fins a la seva transmissió, tot usant distints suports, incloent-hi l'ús de les TIC com a element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

Implica una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan calgui, i respectar les normes de conducta acordades socialment per regular l'ús de la informació i les seves fonts

en els distints suports, i per participar en comunitats d'aprenentatge virtuals.

4.- Competència matemàtica i competències bàsiques en ciències i tecnologia

Implica l'habilitat per comprendre, utilitzar i relacionar els números, les seves operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant per produir i interpretar distints tipus d'informació, com per ampliar el coneixement sobre aspectes quantitius i espacials de la realitat, i per entendre i resoldre problemes i situacions relacionades amb la vida quotidiana i el coneixement científic i el món laboral i social.

Les competències bàsiques en ciències i tecnologia, suposen el desenvolupament i aplicació del pensament científicotècnic per interpretar la informació que es rep i per predir i prendre decisions amb iniciativa i autonomia en un món en què els avenços que es van produint són molt ràpids i tenen influència decisiva en la vida de les persones, la societat i el món natural.

Implica també la diferenciació i valoració del coneixement científic en contrast amb d'altres formes de coneixement, i la utilització de valors i criteris ètics associats a la ciència i al desenvolupament tecnològic.

5.- Competència d'aprendre a aprendre

Implica la consciència, gestió i control de les pròpies capacitats i coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual per transformar la informació en coneixement propi.

6.- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

Suposa l'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals i interrelacionades (responsabilitat, perseverança, coneixement de si mateix, autoestima, creativitat, autocrítica), el control emocional, de calcular riscos i afrontar problemes, així com la capacitat de demorar la satisfacció immediata, d'aprendre de les errades i d'assumir riscos.

I també la capacitat d'escollir amb criteri, d'imaginar projectes i de portar endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i plans personals, en el marc de projectes individuals o col·lectius, responsabilitzant-se, tant en l'àmbit personal com en el social i laboral.

7.- Competències socials i cíviques

Capacitat per comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic basat en els valors i pràctiques democràtiques, i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi, contribuint a la construcció de la pau i la democràcia, i mantenint una actitud constructiva, solidària i responsable davant el compliment dels drets i obligacions cívics.

Els objectius i els continguts de cadascuna de les àrees i matèries curriculars han de tenir en compte el desenvolupament integral de totes les competències bàsiques i, en conseqüència, caldrà que des de totes les àrees i matèries es tinguin en compte les competències comunicatives, les metodològiques, les

personals i, de les específiques, aquells aspectes peculiars que es relacionen amb la pròpia disciplina. Els criteris d'avaluació serveixen de referència per valorar el progressiu grau d'adquisició de les distintes competències. Per tenir una visió més precisa de com en cadascuna de les àrees i matèries curriculars es plantegen aquestes competències bàsiques, en la introducció de cadascuna d'elles es precisa com contribueix a desenvolupar-les.

La determinació dels projectes i el funcionament del centre, l'organització de les activitats a l'aula, així com les activitats complementàries i extraescolars poden contribuir, també, a l'adquisició de les competències bàsiques.

L'expressió oral i l'expressió escrita són eines fonamentals per al desenvolupament de les competències bàsiques i han d'estar incloses en el desenvolupament de totes les àrees i matèries.

Per avançar en l'assoliment de les competències bàsiques és fonamental emmarcar els processos d'ensenyament i d'aprenentatge en torn als quatre eixos següents:

Aprendre a ser i actuar de manera autònoma

Aprendre a ser i actuar de manera autònoma per tal que cadascú construeixi la pròpia manera de ser i utilitzi aquesta manera de ser per a desenvolupar-se en les situacions que l'àmbit escolar i la pròpia vida plantegen. Treballar l'autoconeixement, la construcció i l'acceptació de la pròpia identitat, la regulació de les emocions, l'autoexigència i el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge, el pensament crític i els hàbits responsables és essencial per aprendre a ser i actuar de manera autònoma.

Aprendre a pensar i comunicar

Aprendre a pensar i comunicar per tal d'afavorir la comprensió significativa de les informacions i la construcció de coneixements cada vegada més complexos. Cercar i gestionar informació provinent de diferents fonts i suports, utilitzar diferents tipus de llenguatges (verbal, escrit, visual, corporal, digital...) en la comunicació d'informacions, sentiments i coneixements, treballar de manera cooperativa i ser conscient dels propis aprenentatges afavoreix la construcció del coneixement i el desenvolupament del pensament.

Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

Aprendre a descobrir i tenir iniciativa per tal de potenciar la utilització dels coneixements de què es disposa per interpretar la realitat, establir diàlegs interactius sobre fets i situacions, afavoreix la construcció de coneixements més significatius i cada vegada més complexos, i el compromís per implicar-se en processos de millora. Explorar, experimentar, formular preguntes i verificar hipòtesis, planificar i desenvolupar projectes, cercar alternatives, esdevenen elements clau en els processos de formació de l'alumnat.

Aprendre a conèixer i habitar el món

Aprendre a conèixer i habitar el món per tal que els nois i noies esdevinguin ciutadans i ciutadanes actius en una societat democràtica i participativa. La conscienciació per la pertinença social i comunitària, el respecte per la diversitat, el desenvolupament d'habilitats socials, el funcionament participatiu de la institució escolar, el treball en equip, la gestió positiva dels conflictes, el desenvolupament de projectes en

comú, afavoreixen la cohesió social i la formació de persones compromeses i solidàries.

Perfil dels criteris d'avaluació de l'àrea de Ciències de la Naturalesa

Anomenem perfil dels criteris d'avaluació de l'àrea la relació que s'estableix entre els blocs de contingut i els criteris d'avaluació curriculars d'una àrea i les competències clau.

PERFIL D'ÀREA			
ÀREA: CIÈNCIES SOCIALS		NIVELL: 1r EDUCACIÓ PRIMÀRIA	
BL	CRITERIS D'AVALUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	CCLV
1	1rCS.BL1.1 Formular preguntes com a mostra de curiositat i amb l'ajuda del docent sobre aspectes del passat familiar que facen referència als canvis dels elements de l'entorn social i ambiental i la seua influència en la vida quotidiana.	1rCS.BL1.1.1 Formula preguntes , amb l'ajuda del docent, com a mostra de curiositat sobre aspectes del passat familiar que facen referència als canvis dels elements de l'entorn social i ambiental i la seua influència en la vida quotidiana.	CSC CMCT CAA
	1rCS.BL1.2 Interessar-se per obtenir informació, a partir de pistes suggerides pel professor, de fonts orals, objectes, imatges o a través del mesurament i registrar-la per mitjà de llistes, imatges o taules i utilitzar mitjans digitals d'emmagatzematge cuidant-ne el bon ús i manteniment.	1rCS.BL1.2.1 Busca i selecciona informació, a partir de pistes suggerides pel professor, de fonts orals, objectes, imatges o a través del mesurament.	CSC CMCT CAA
		1rCS.BL1.2.2 Registra la informació obtinguda de fonts diverses per mitjà de llistes, imatges o taules i, amb la seua guia, utilitza senzills mitjans d'emmagatzematge facilitats pel docent cuidant-ne el bon ús i manteniment.	CSC CMCT CD CAA
	1rCS.BL1.3 Resumir la informació per mitjà d'enumeracions organitzades de fets, llistes i establir connexions entre passat i present i entre les característiques d'uns llocs i altres.	1rCS.BL1.3.1 Enumera fets per mitjà de llistes senzilles i establix connexions senzilles entre fets del passat i del present i entre les característiques de dos llocs distints pròxims al seu entorn experiencial.	CSC CAA
		1rCS.BL1.3.2 Resumix la informació per mitjà d' enumeracions organitzades de fets, llistes en què s'establisquen connexions entre passat i present i entre les característiques d'uns llocs i altres.	CSC CCLL
	1rCS.BL1.4 Comunicar per mitjà de senzills textos narratius o croquis amb l'ajuda d'una planificació prèvia facilitada pel docent alguns fets del passat familiar o local atenent un criteri cronològic de la successió dels fets narrats.	1rCS.BL1.4.1 Expressa per mitjà de senzills textos narratius o croquis amb l'ajuda d'una planificació prèvia facilitada pel docent alguns fets del passat familiar o local atenent un criteri cronològic de successió de fets narrats.	CSC CCLL
	1rCS.BL1.5 Mostrar predisposició a desenrotllar activitats amb altres companys compartint els recursos, assumint alguna part de la tasca assignada i escoltant les aportacions dels altres.	1rCS.BL1.5.1 Participa en el desenrotllament d'activitats amb altres companys i amb la guia d'un adult per a aconseguir metes comunes realitzant la part de la tasca que li correspon i compartint els recursos.	CSC SIEE
		1rCS.BL1.5.3 Escolta amb atenció les aportacions dels altres.	CSC
	1rCS.BL1.6 Esforçar-se i mantindre l'atenció mentre realitza una activitat sense abandonar quan li costa realitzar-la.	1rCS.BL1.6.1 Manté l'atenció i s'esforça mentre realitza una activitat.	CAA SIEE

		1rCS.BL1.6.2 Persisteix en la realització d'una activitat sense abandonar encara que li coste realitzar-la.	SIEE
	1rCS.BL1.7 Participar en el procés de planificació del desenvolupament d'un producte o una tasca, ordenar amb ajuda els passos que s'han de seguir i expressar les seues opinions sobre el procés i el resultat.	1rCS.BL1.7.1 Participa en el procés de planificació del desenvolupament d'un producte o una tasca i ordena amb ajuda els passos que s'han de seguir .	CAA SIEE
		1rCS.BL1.7.2 Expressa les seues opinions sobre el procés de planificació i el resultat.	CAA SIEE
	1rCS.BL1.8 Mostrar interès pel passat de les persones de l'entorn familiar i local interessant-se per aspectes de la seua vida quotidiana a través de l'arrelleplega de testimonis orals i objectes en desús.	1rCS.BL1.8.1 Fa preguntes sobre aspectes de la vida quotidiana dels sers humans a través de l'arrelleplega de testimonis orals i objectes en desús com a mostra d'interès pel passat històric referit a l'entorn familiar i local.	CSC
2	1rCS.BL2.3 Observar i registrar el temps atmosfèric local per mitjà de taules senzilles a partir de les dades obtingudes dels mesuraments amb instruments meteorològics, com el termòmetre i el pluviòmetre, responsabilitzant-se'n de l'ús, i proposar actuacions conseqüents amb la situació meteorològica respecte a la vestimenta i accessoris que és convenient portar.	1rCS.BL2.3.1 Observa i registra el temps atmosfèric local per mitjà de taules senzilles a partir de les dades obtingudes dels mesuraments amb instruments meteorològics, com el termòmetre i el pluviòmetre i se'n responsabilitza del manteniment.	CSC CMCT CAA
		1rCS.BL2.3.2 Proposa actuacions conseqüents amb la situació meteorològica observada respecte a la vestimenta i accessoris que és convenient portar.	CSC CMCT
	1rCS.BL2.4 Identificar algunes de les formes en què l'aigua està present en l'espai geogràfic i els seus diversos estats a partir de les experiències dels alumnes i reconèixer la importància de l'aigua per a la vida dels sers humans a partir d'exemples dels seus usos habituals.	1rCS.BL2.4.1 Identifica algunes de les formes en què l'aigua està present en l'espai geogràfic i els seus diversos estats a partir de les experiències dels alumnes.	CSC CMCT
		1rCS.BL2.4.2 Reconeix la importància de l'aigua per a la vida dels seres humans a partir d'exemples dels seus usos habituals.	CSC CMCT
	1rCS.BL2.5 Classificar diferents paisatges atenent les formes de relleu i la presència o no de formes d'aigua (paisatges de muntanya, de plana o de costa) a partir d'imatges o el treball de camp.	1rCS.BL2.5.1 Classifica diferents paisatges atenent les formes de relleu i la presència o no de formes d'aigua (paisatges de muntanya, de plana o de costa) a partir d'imatges o el treball de camp.	CSC CMCT
		1rCS.BL2.6 Reconèixer la importància de l'aigua per a la vida dels sers humans, proposar exemples de la vida quotidiana i formular conjectures sobre les conseqüències de la seua escassetat.	1rCS.BL2.6.1 Reconeix la importància de l'aigua per a la vida dels sers humans , proposa exemples de la vida quotidiana i formula conjectures sobre les conseqüències de la seua escassetat.
4	1rCS.BL4.1 Descriure una successió de fets en el passat relatiu a l'àmbit personal, familiar o local en períodes naturals com la successió de dies, mesos, estacions i anys utilitzant referències socials i culturals, posant exemples d'aspectes que canvien, indicant els que succeeixen abans o després d'un punt de referència donat i diferenciant entre passat i present.	1rCS.BL4.1.1 Descriu una successió de fets en el passat relatiu a l' àmbit personal, familiar o local diferenciant entre passat i present .	CSC
		1rCS.BL4.1.2 Descriu una successió de fets en el passat relatiu a l'àmbit personal, familiar o local en períodes naturals com la successió de dies, mesos, estacions i anys utilitzant referències socials i culturals.	CSC
		1rCS.BL4.1.3 Posa exemples d' aspectes que canvien relatiu a l'àmbit personal, familiar o local.	CSC
	1rCS.BL4.2 Narrar a partir d'exemples de la vida personal, familiar o local canvis en aspectes significatius pròxims com la vivenda, el vestit, els transports, els aliments, els costums o les professions, utilitzant imatges, mitjans audiovisuals o testimonis orals, i esbossar-ne les raons.	1rCS.BL4.2.1 Narra a partir d'exemples de la vida personal, familiar o local canvis en aspectes significatius pròxims com la vivenda, el vestit, els transports, els aliments, els costums o les professions utilitzant imatges, mitjans audiovisuals o testimonis orals.	CSC

		1rCS.BL4.2.2 Esbossa raons dels canvis en aspectes significatius pròxims com la vivenda, el vestit, els transports, els aliments, els costums o les professions.	CSC
	1rCS.BL4.3 Registrar informació sobre fets del passat relatius a l'àmbit personal, familiar o local a partir de fonts com ara narracions, fotografies o objectes pertanyents a persones o institucions de l'entorn local, obtingudes a través de les TIC o per mitjà de testimonis sobre com es vivia en una altra època i que permeten identificar els canvis ocorreguts i el que no ha canviat.	1rCS.BL4.3.1 Obté informació a través de les TIC o per mitjà de testimonis sobre com es vivia en una altra època per a identificar els canvis en l'àmbit personal, familiar o local que permeten identificar els canvis ocorreguts i el que no ha canviat.	CCLI CD CAA
		1rCS.BL4.3.2 Registra informació sobre fets del passat relatius a l'àmbit personal, familiar o local a partir de fonts com ara narracions, fotografies o objectes pertanyents a persones o institucions de l'entorn local que permeten identificar els canvis ocorreguts i el que no ha canviat.	CCLI CAA

PERFIL D'ÀREA			
ÀREA: CIÈNCIES SOCIALS		NIVELL: 2n EDUCACIÓ PRIMÀRIA	
BL	CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS D'ÈXIT	CCLV
1	2nCS.BL1.1 Formular preguntes amb l'ajuda del docent sobre la vida de les persones en el passat, les seues diferències amb les formes de vida actuals i sobre les característiques de distints llocs que els fa singulars.	2nCS.BL1.1.1 Formula preguntes amb l'ajuda del docent sobre la vida de les persones en el passat , les seues diferències amb les formes de vida actuals i sobre les característiques de distints llocs que els fa singulars.	CSC CMCT CAA
	2nCS.BL1.2 Obtindre informació a partir d'un guió de preguntes elaborades pel grup-classe de fonts escrites, orals, imatges o a través del mesurament amb magnituds estandarditzades i registrar-la per mitjà de textos, imatges, línies de temps o taules i utilitzant mitjans digitals d'emmagatzematge o gravació cuidant-ne el bon ús i manteniment.	2nCS.BL1.2.1 Obté i selecciona informació a partir d'un llistat de preguntes elaborades pel grup-classe de fonts escrites, orals, imatges o a través del mesurament amb magnituds estandarditzades	CSC CMCT CAA
		2nCS.BL1.2.2 Registra la informació obtinguda de fonts diverses per mitjà de textos senzills, imatges, línies de temps o taules, utilitza algun mitjà per a emmagatzemar-la o gravar-la facilitat pel docent i supervisat per ell i en cuida el bon ús i manteniment.	CSC CMCT CD CAA
	2nCS.BL1.3 Utilitzar llistes, esquemes senzills, línies de temps o imatges per a establir fets rellevants i relacions entre ells per mitjà de la identificació de les idees clau de les fonts utilitzades.	2nCS.BL1.3.1 Utilitza llistes, esquemes senzills, línies de temps o imatges per a establir fets rellevants i relacions entre ells.	CSC CAA
		2nCS.BL1.3.2 Identifica les idees clau de les fonts utilitzades per a establir fets rellevants i relacions entre estos.	CSC CCLL
	2nCS.BL1.4 Enumerar o narrar a partir d'una planificació prèvia elaborada col·lectivament en classe les conclusions d'un procés d'indagació senzill sobre fets socials recolzant-se en un guió o una presentació elaborada amb un programa informàtic.	2nCS.BL1.4.1 Expressa per mitjà de textos narratius o enumeracions a partir d'una planificació prèvia elaborada col·lectivament en classe les conclusions d'un procés d'indagació senzill sobre fets socials recolzant-se en un guió.	CSC CCLI CAA CD
		2nCS.BL1.4.2 Exposa oralment les conclusions d'un procés senzill d'indagació sobre fets socials amb el suport d' una presentació breu a partir d'una plantilla elaborada pel docent per mitjà d'un programa informàtic .	CSC CCLI

			CAA
	2nCS.BL1.5 Mostrar predisposició a desenrotllar activitats amb altres companys compartint els recursos, participant en la planificació, aportant idees constructives, assumint alguna part de la tasca assignada, escoltant les aportacions dels altres i reconeixent-los-les.	2nCS.BL1.5.1 Participa en el desenrotllament d'una tasca en un equip de treball amb la guia d'un adult i col·labora en la seua planificació col·lectiva aportant idees constructives.	CSC SIEE
		2nCS.BL1.5.3 Escolta amb atenció les aportacions dels altres mantenint un contacte ocular intermitent i demostrant interès amb gestos i paraules adequats.	SIEE
	2nCS.BL1.6 Seguir les instruccions de les tasques d'aprenentatge amb atenció i constància sense abandonar quan li costa realitzar-la, demanant ajuda si en necessita.	2nCS.BL1.6.1 Segueix les instruccions per a realitzar una activitat d'aprenentatge senzilla amb atenció i constància.	CAA SIEE
		2nCS.BL1.6.2 Demana ajuda a l'adult o als seus companys/es quan en necessita. i no abandona quan li costa realitzar una activitat.	SIEE
	2nCS.BL1.7 Participar en el procés de planificació del desenrotllament d'un producte o una tasca, ordenar amb ajuda els passos que s'han de seguir, reconèixer si els han realitzat correctament i expressar les seues opinions sobre el resultat.	2nCS.BL1.7.1 Reconeix si ha seguit correctament els passos per al desenrotllament d'un producte o una tasca planificada de forma col·lectiva.	CAA SIEE
		2nCS.BL1.7.2 Describeu els passos seguits en la realització d'una tasca i expressa la seua opinió sobre el resultat del procés i sobre si s'han realitzat correctament els passos adequats per a aconseguir la meta d'esta tasca.	CAA SIEE
	2nCS.BL1.8 Mostrar interès per conèixer com vivien les persones en el passat, tractant de comprendre els motius de les seues actuacions i reconèixer aquelles situacions personals o socials que reflectixen algun tipus de desigualtat social.	2nCS.BL1.8.1 Assenyal a els motius que van poder tindre les persones i grups socials per a actuar en determinades circumstàncies i contextos per a comprendre com vivien les dites persones en el passat i per a explicar de manera senzilla fets històrics rellevants.	CSC
		2nCS.BL1.8.3 Fa preguntes per a conèixer com vivien les persones en el passat i posa algun exemple de situacions personals o socials que reflectixen algun tipus de desigualtat social.	CSC
2	2nCS.BL2.2 Diferenciar els components de la hidrosfera indicant alguna de les seues característiques a partir d'imatges de paisatges, observacions directes i imatges aèries i anomenar els oceans i alguns mars i rius importants.	2nCS.BL2.2.1 Diferencia els components de la hidrosfera com ara oceans, mars, rius, llacs, aigües subterrànies, glaceres, i indica alguna de les seues característiques a partir d' imatges de paisatges, observacions directes.	CSC CMCT CAA
		2nCS.BL2.2.2 Anomena i situa els oceans i alguns mars i rius importants en un mapa.	CSC CMCT
	2nCS.BL2.3 Identificar en l'estructura de la Terra la litosfera com a capa externa, els principals tipus de roques i minerals que la componen i situar-hi els continents i les principals unitats de relleu per mitjà d'un globus terraqüi o un planisferi.	2nCS.BL2.3.1 Identifica en una representació gràfica de l'estructura de la Terra la litosfera com a capa externa, els principals tipus de roques i minerals que la componen.	CSC CMCT CAA
		2nCS.BL2.3.2 Situa els continents i les principals unitats de relleu per mitjà d'un globus terraqüi o un planisferi.	CSC CMCT CAA
	2nCS.BL2.4 Reconèixer la importància de la conservació de la hidrosfera per a l'equilibri ambiental i per a la vida dels sers humans a partir d'exemples de fenòmens ambientals i de situacions socials com el	2nCS.BL2.4.1 Proposa exemples de fenòmens ambientals i de situacions socials com el problema de l'accés a l'ús de l'aigua per a cobrir les necessitats bàsiques per a demostrar la importància de la conservació de la	CSC CMCT

	problema de l'accés a l'ús de l'aigua per a cobrir les necessitats bàsiques.	hidrosfera per a l'equilibri ambiental i per a la vida dels sers humans per als quals l'accés a l'aigua és un dret bàsic.	CAA
	2nCS.BL2.5 Observar i registrar gràficament els canvis de temps associats al canvi estacional, reconeixent la regularitat de la dita successió i els canvis estacionals i identificant algunes conseqüències per a les activitats humanes ¹ .	2nCS.BL2.5.1 Observa i registra gràficament els canvis de temps, associats al canvi estacional.	CSC CMCT
		2nCS.BL2.5.2 Reconeix la regularitat de la successió de tipus de temps i els canvis estacionals a partir del registre gràfic del temps atmosfèric i identifica algunes conseqüències per a les activitats humanes.	CSC CMCT
4	2nCS.BL4.1 Ordenar cronològicament per mitjà d'una línia de temps senzilla diversos fets del passat o esdeveniments relatius a la vida de persones significatives de la història com ara artistes, científics o governants, utilitzant com a marc temporal les edats de la història i els segles, identificant fets simultanis, canvis i continuïtats.	2nCS.BL4.1.1 Ordena de manera cronològica, per mitjà d'una línia de temps senzilla, diversos fets del passat o esdeveniments relatius a la vida de persones significatives de la història , com ara artistes, científics o governants.	CSC
		2nCS.BL4.1.2 Utilitza com a marc temporal les edats de la història i els segles per a ordenar esdeveniments relatius a la vida de persones significatives de la història, com ara artistes, científics o governants.	CSC
		2nCS.BL4.1.3 identifica fets simultanis, canvis i continuïtats relatius a de la vida de persones significatives de la història com a artistes, científics o governants.	CSC
	2nCS.BL4.2 Reconèixer distintes formes de viure en les societats històriques a través de l'estudi de fets significatius o la vida de personatges que representen algun aspecte rellevant de l'activitat humana plantejant-se per què succeeixen els fets, les seues conseqüències o per què les persones actuen d'una determinada manera en un moment donat a partir de textos narratius, imatges, mitjans audiovisuals o visites a museus.	2nCS.BL4.2.1 Reconeix distintes formes de viure en les societats històriques a través de l'estudi de fets significatius o la vida de personatges (biografies) que representen algun aspecte rellevant per la seua aportació al desenvolupament d'humanitat.	CSC
		2nCS.BL4.2.2 Planteja les causes de fets rellevants en la història i les seues conseqüències a partir de textos narratius , imatges, mitjans audiovisuals o visites a museus.	CSC
		2nCS.BL4.2.3 Planteja causes i conseqüències de les actuacions de les persones a través de l'estudi de les biografies d'alguns personatges històrics rellevants.	CSC
	2nCS.BL4.3 Informar sobre l'ús d'alguns objectes o edificis del passat o muntatges museístics per a entendre com es vivia en l'època en què van ser construïts i completar este coneixement amb altres fonts basades en recursos digitals com fotografies o documents audiovisuals i narracions, distingint la realitat de la llegenda i iniciant-ne una senzilla classificació en fonts primàries i secundàries.	2nCS.BL4.3.1 Usa noves fonts basades en recursos digitals, com ara fotografies o documents audiovisuals i narracions per a completar el coneixement sobre com es vivia en el passat aportat per fonts, com ara objectes, edificis o muntatges museístics.	CSC CAA CD
		2nCS.BL4.3.2 Informa sobre l'ús d'alguns objectes o edificis del passat o muntatges museístics per a entendre com es vivia en l'època en què van ser construïts.	CCLI CAA
		2nCS.BL4.3.3 Classifica de forma senzilla objectes, edificis, muntatges museístics, fotografies, documents audiovisuals o narracions en fonts primàries i secundàries.	CSC CCLI
		2nCS.BL4.3.4 Distingeix entre narracions de llegendes o mites i la història en l'ús de fotografies o documents audiovisuals i narracions.	CSC CCLI CAA

4.- CONTINGUTS

BLOC 1: CONTINGUTS COMUNS

- Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències Socials: Formulació de preguntes: busca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts per mitjà de llistes, imatges, taules i mesuraments. Ús de mitjans digitals, elaboració de textos narratius o descriptius per a comunicar les conclusions.
- Ús acurat i adequat i manteniment dels instruments i els materials utilitzats.
- Participació cooperativa en tasques: Participació en la planificació, escolta de les aportacions alienes, acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, reconeixement del treball alié, responsabilitzar-se del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva.
- Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita.
- Imaginar projectes individuals o col·lectius i planificació.
- Organització d'un projecte amb ajuda guiada.
- Ser respectuosos amb les manifestacions culturals del passat.
- Noció de desigualtat social.

BLOC 2: EL MÓN EN QUÈ VIVIM

- Elements dels plans i mapes: Signes convencionals en els plans de llocs pròxims. Escala gràfica. Ús del globus terraquí.
- Ús de plans senzills per a localitzar usos del sòl: residencial, esportiu, equipaments, comercial.
- Tipus de temps: solejat, ennuvolat, plujós, càlid, fred, temperat.
- Canvi estacional. Registre i representació de dades meteorològiques
- Components de la hidrosfera: oceans, mars, rius, llacs, aigües subterrànies, glaceres. Situar els oceans, principals mars i rius.
- Noció de litosfera. Roques i minerals. Continents.
- Estructures relleu: serralada, altiplà, plana, golf, cap, fossa marina, dorsal oceànica, península, illa.
- L'accés a l'aigua com a dret bàsic.

BLOC 4: LES EMPREMES DEL TEMPS

- Representació del temps per mitjà de línies cronològiques.
- Formes convencionals de mesurar el temps: noció de les grans edats de la història.
- Noció de simultaneïtat, canvi i continuïtat.
- Nocions de causa, conseqüència, empatia.
- Aspectes socials significatius del passat de l'entorn local o global.
- Biografies de personatges rellevants per la seua aportació al desenvolupament humà.
- Ús com a fonts de textos narratius, imatges, objectes, edificis històrics i altres fonts basades en recursos digitals.
- Diferenciació entre narracions de llegendes o mites i la història.

5.- ORGANITZACIÓ I DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS.

6.- UNITATS DIDÀCTIQUES

ÀREA: ciències socials	CURS / ETAPA: 2N
CURS 2022 - 2023	
UNITAT 1: L'aigua	

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES	<ul style="list-style-type: none"> → Model discursiu/expositiu. → Model experiencial. → Tallers. → Aprenentatge cooperatiu. → Treball per tasques. → Treball per projectes. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Activitat i experimentació. → Participació. → Motivació. → Personalització. → Inclusió. → Interacció. → Significativitat. → Funcionalitat. → Globalització. → Avaluació formativa. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Tasques individuals. → Agrupament flexible. → Parelles. → Grup reduït. → Grup gran. → Grup interclasse. → Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> → Observació directa del treball diari. → Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. → Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). → Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). → Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. 	<ul style="list-style-type: none"> → Observació directa. → Element de diagnòstic: rúbrica de la unitat. → Avaluació de continguts, prova corresponent a la unitat. → Avaluació per competències, prova corresponent a la unitat. → Altres documents gràfics o textuais. → Debats i intervencions. 	<p>Qualificació quantitativa:</p> <p>Prova d'avaluació de continguts:</p> <p>cada activitat es qualifica amb 1 punt si s'ha resolt correctament. En cas que la resolució no siga errònia però siga incompleta o hi falte algun element essencial, es pot valorar amb 0,5 punts. Així, la qualificació màxima de la prova és de 10 punts. L'avaluació inicial es qualifica de la mateixa manera.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> → Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Projectes personals o grupals. → Representacions i dramatitzacions. → Elaboracions multimèdia. → Altres. 	<p>Qualificació qualitativa: té com a clau per al diagnòstic la rúbrica corresponent a la unitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proves d'avaluació per competències. - Observació directa.
	MILLORA	ALTRES MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	
ENSENYAMENT INDIVIDUALITZAT	<p>Programa de millora del projecte d'<i>Ensenyament individualitzat</i>.</p> <p>Activitats de reforç.</p>	<p>Programa d'ampliació del projecte d'<i>Ensenyament individualitzat</i>.</p>	
TREBALL COOPERATIU	<p>Projecte: <i>La biblioteca d'aula</i>. Projecte social: <i>Les normes de convivència</i>.</p>		
PLA DE FOMENT DE LA LECTURA	<p>Altres suggeriments de lectura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pluja de lletres 2.</i> • <i>Fitxes de comprensió lectora 2.</i> • <i>Pla lector Voramars/Santillana.</i> 		
PROJECTE LINGÜÍSTIC	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar i anomenar persones, animals o coses afegint algun tret diferenciador. Respondre les qüestions: <i>Què és? Qui és?</i> • Comprendre i expressar instruccions per a realitzar accions diverses o explicar la seqüència d'una tasca. Respondre les preguntes: <i>Com es fa? Què es necessita per a fer-ho? En quin ordre ho fem?</i> • Reconèixer i expressar qualitats observables que diferencien persones, animals o coses dels seus semblants. Respondre les qüestions: <i>Com és? Com són? Com està?</i> • Explicar alguna cosa que ha succeït abans en un temps pròxim. Respondre les qüestions: <i>Què ha passat? Qui ho ha fet? Quan ha sigut?</i> • Observar amb atenció i descriure alguna cosa mitjançant l'enumeració de les seues parts i del que conté. Respondre les qüestions: <i>Què té? Què hi ha? Què és?</i> 		
EDUCACIÓ EN VALORS	<p>Desenvolupament personal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La dignitat personal. Els drets personals. Igualtat i diferència. • El sentit. El temps lliure. La superació del fracàs. <p>Valors socials cívics i solidaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'ecologia. El respecte per la vida. 		

COTINGUTS, CRITERIS D'AVALUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE, CC I INDICADORS D'ASSOLIMENT

BLOC 1: CONTINGUTS COMUNS

- Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències Socials: Formulació de preguntes: busca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts per mitjà de llistes, imatges, taules i mesuraments. Ús de mitjans digitals, elaboració de textos narratius o descriptius per a comunicar les conclusions.
- Ús acurat i adequat i manteniment dels instruments i els materials utilitzats.
- Participació cooperativa en tasques: Participació en la planificació, escolta de les aportacions alienes, acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, reconeixement del treball alié, responsabilitzar-se del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva.
- Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita.
- Imaginar projectes individuals o col·lectius i planificació.
- Organització d'un projecte amb ajuda guiada.
- Ser respectuosos amb les manifestacions culturals del passat.
- Noció de desigualtat social.

BLOC 2: EL MÓN EN QUÈ VIVIM

- Elements dels plans i mapes: Signes convencionals en els plans de llocs pròxims. Escala gràfica. Ús del globus terraqüi.
- Tipus de temps: solejat, ennuvolat, plujós, càlid, fred, temperat.
- Canvi estacional. Registre i representació de dades meteorològiques
- Components de la hidrosfera: oceans, mars, rius, llacs, aigües subterrànies, glaceres. Situar els oceans, principals mars i rius.
- L'accés a l'aigua com a dret bàsic.

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
	<ul style="list-style-type: none"> → Model discursiu/expositiu. → Model experiencial. → Tallers. → Aprenentatge cooperatiu. → Treball per tasques. → Treball per projectes. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Activitat i experimentació. → Participació. → Motivació. → Personalització. → Inclusió. → Interacció. → Significativitat. → Funcionalitat. → Globalització. → Avaluació formativa. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Tasques individuals. → Agrupament flexible. → Parelles. → Grup reduït. → Grup gran. → Grup interclasse. → Altres.

RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
	<ul style="list-style-type: none"> → Observació directa del treball diari. → Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. → Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). → Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). → Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. → Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. 	<ul style="list-style-type: none"> → Observació directa. → Element de diagnòstic: rúbrica de la unitat. → Avaluació de continguts, prova corresponent a la unitat. → Avaluació per competències, prova corresponent a la unitat. → Altres documents gràfics o textuais. → Debats i intervencions. → Projectes personals o grupals. → Representacions i dramatitzacions. 	<p>Qualificació quantitativa:</p> <p>Prova d'avaluació de continguts: cada activitat es qualifica amb 1 punt si s'ha resolt correctament. En cas que la resolució no siga errònia però siga incompleta o hi falte algun element essencial, es pot valorar amb 0,5 punts. Així, la qualificació màxima de la prova és de 10 punts. L'avaluació inicial es qualifica de la mateixa manera.</p> <p>Qualificació qualitativa: té com a clau per al diagnòstic la rúbrica corresponent a la unitat.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaboracions multimèdia. - Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proves d'avaluació per competències. - Observació directa.
	MILLORA	ALTRES MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	
ENSENYAMENT INDIVIDUALITZAT	<p>Programa de millora del projecte d'<i>Ensenyament individualitzat</i>.</p> <p>Activitats de reforç.</p>	<p>Programa d'ampliació del projecte d'<i>Ensenyament individualitzat</i>.</p> <p>Activitats d'ampliació.</p>	
TREBALL COOPERATIU	<p>Projecte: <i>La biblioteca d'aula</i>. Projecte social: <i>Les normes de convivència</i>.</p>		
PROJECTE LINGÜÍSTIC	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar i anomenar persones, animals o coses afegint algun tret diferenciador. Respondre les qüestions: <i>Què és? Qui és?</i> • Comprendre i expressar instruccions per a realitzar accions diverses o explicar la seqüència d'una tasca. Respondre les preguntes: <i>Com es fa? Què es necessita per a fer-ho? En quin ordre ho fem?</i> • Reconèixer i expressar qualitats observables que diferencien persones, animals o coses dels seus semblants. Respondre les qüestions: <i>Com és? Com són? Com estàs?</i> • Explicar alguna cosa que ha succeït abans en un temps pròxim. Respondre les qüestions: <i>Què ha passat? Qui ho ha fet? Quan ha sigut?</i> • Observar amb atenció i descriure alguna cosa mitjançant l'enumeració de les seues parts i del que conté. Respondre les qüestions: <i>Què té? Què hi ha? Què és?</i> 		
EDUCACIÓ EN VALORS	<p>Desenvolupament personal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La dignitat personal. Els drets personals. Igualtat i diferència. • El sentit. El temps lliure. La superació del fracàs. <p>Valors socials cívics i solidaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● L'ecologia. El respecte per la vida. 		
UTILITZACIÓ DE LES TIC	<ul style="list-style-type: none"> ● Cerca d'informació, consulta de webs, visionat de vídeos, etc. 		

COTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE, CC I INDICADORS D'ASSOLIMENT

BLOC 1: CONTINGUTS COMUNS

- Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències Socials: Formulació de preguntes: busca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts per mitjà de llistes, imatges, taules i mesuraments. Ús de mitjans digitals, elaboració de textos narratius o descriptius per a comunicar les conclusions.
- Ús acurat i adequat i manteniment dels instruments i els materials utilitzats.
- Participació cooperativa en tasques: Participació en la planificació, escolta de les aportacions alienes, acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, reconeixement del treball alié, responsabilitzar-se del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva.
- Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita.
- Imaginar projectes individuals o col·lectius i planificació.
- Organització d'un projecte amb ajuda guiada.
- Ser respectuosos amb les manifestacions culturals del passat.
- Noció de desigualtat social.

BLOC 2: EL MÓN EN QUÈ VIVIM

- Elements dels plans i mapes: Signes convencionals en els plans de llocs pròxims. Escala gràfica. Ús del globus terraqüi.
- Ús de plans senzills per a localitzar usos del sòl: residencial, esportiu, equipaments, comercial.
- Noció de litosfera. Roques i minerals. Continents.
- Estructures relleu: serralada, altiplà, plana, golf, cap, fossa marina, dorsal oceànica, península, illa.

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
	<ul style="list-style-type: none"> → Model discursiu/expositiu. → Model experiencial. → Tallers. → Aprenentatge cooperatiu. → Treball per tasques. → Treball per projectes. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Activitat i experimentació. → Participació. → Motivació. → Personalització. → Inclusió. → Interacció. → Significativitat. → Funcionalitat. → Globalització. → Avaluació formativa. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Tasques individuals. → Agrupament flexible. → Parelles. → Grup reduït. → Grup gran. → Grup interclasse. → Altres.

RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
	<ul style="list-style-type: none"> → Observació directa del treball diari. → Anàlisi i valoració de tasques creades especialment per a l'avaluació. → Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). → Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). → Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. → Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. 	<ul style="list-style-type: none"> → Observació directa. → Element de diagnòstic: rúbrica de la unitat. → Avaluació de continguts, prova corresponent a la unitat. → Avaluació per competències, prova corresponent a la unitat. → Altres documents gràfics o textuais. → Debats i intervencions. → Projectes personals o grupals. → Representacions i dramatitzacions. 	<p>Qualificació quantitativa:</p> <p>Prova d'avaluació de continguts: cada activitat es qualifica amb 1 punt si s'ha resolt correctament. En cas que la resolució no siga errònia però siga incompleta o hi falte algun element essencial, es pot valorar amb 0,5 punts. Així, la qualificació màxima de la prova és de 10 punts. L'avaluació inicial es qualifica de la mateixa manera.</p> <p>Qualificació qualitativa: té com a clau per al diagnòstic la rúbrica corresponent a la unitat.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> → Elaboracions multimèdia. → Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Proves d'avaluació per competències. - Observació directa.
	MILLORA	ALTRES MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	
ENSENYAMENT INDIVIDUALITZAT	<p>Programa de millora del projecte d'<i>Ensenyament individualitzat</i>.</p> <p>Activitats de reforç..</p>	<p>Programa d'ampliació del projecte d'<i>Ensenyament individualitzat</i>.</p> <p>Activitats d'ampliació.</p>	
TREBALL COOPERATIU	<p>Projecte: <i>La biblioteca d'aula</i>. Projecte social: <i>Les normes de convivència</i>.</p>		
PROJECTE LINGÜÍSTIC	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar i anomenar persones, animals o coses afegint algun tret diferenciador. Respondre les qüestions: <i>Què és? Qui és?</i> • Comprendre i expressar instruccions per a realitzar accions diverses o explicar la seqüència d'una tasca. Respondre les preguntes: <i>Com es fa? Què es necessita per a fer-ho? En quin ordre ho fem?</i> • Reconèixer i expressar qualitats observables que diferencien persones, animals o coses dels seus semblants. Respondre les qüestions: <i>Com és? Com són? Com estàs?</i> • Explicar alguna cosa que ha succeït abans en un temps pròxim. Respondre les qüestions: <i>Què ha passat? Qui ho ha fet? Quan ha sigut?</i> • Observar amb atenció i descriure alguna cosa mitjançant l'enumeració de les seues parts i del que conté. Respondre les qüestions: <i>Què té? Què hi ha? Què és?</i> 		
EDUCACIÓ EN VALORS	<p>Desenvolupament personal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La dignitat personal. Els drets personals. Igualtat i diferència. • El sentit. El temps lliure. La superació del fracàs. <p>Valors socials cívics i solidaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'ecologia. El respecte per la vida. 		
UTILITZACIÓ DE LES TIC	<ul style="list-style-type: none"> • Cerca d'informació, consulta de webs, visionat de vídeos, etc. 		

COTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE, CC I INDICADORS D'ASSOLIMENT

BLOC 1: CONTINGUTS COMUNS

- Iniciació al mètode científic i la seua aplicació a les Ciències Socials: Formulació de preguntes: busca, registre i organització de la informació procedent de diverses fonts per mitjà de llistes, imatges, taules i mesuraments. Ús de mitjans digitals, elaboració de textos narratius o descriptius per a comunicar les conclusions.
- Ús acurat i adequat i manteniment dels instruments i els materials utilitzats.
- Participació cooperativa en tasques: Participació en la planificació, escolta de les aportacions alienes, acceptació d'altres punts de vista, aportació d'idees pròpies constructives, reconeixement del treball alié, responsabilitzar-se del treball personal per a aconseguir una meta col·lectiva.
- Esforçar-se. Constància i hàbits de treball. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita.
- Imaginar projectes individuals o col·lectius i planificació.
- Organització d'un projecte amb ajuda guiada.
- Ser respectuosos amb les manifestacions culturals del passat.
- Noció de desigualtat social.

BLOC 4: LES EMPREMTES DEL TEMPS

- Representació del temps per mitjà de línies cronològiques.
- Formes convencionals de mesurar el temps: noció de les grans edats de la història.
- Noció de simultaneïtat, canvi i continuïtat.
- Nocions de causa, conseqüència, empatia.
- Aspectes socials significatius del passat de l'entorn local o global.
- Biografies de personatges rellevants per la seua aportació al desenvolupament humà.
- Ús com a fonts de textos narratius, imatges, objectes, edificis històrics i altres fonts basades en recursos digitals.
- Diferenciació entre narracions de llegendes o mites i la història.

7. METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS

El treball diària estarà marcat per les diferents àrees, però cadascuna es treballarà amb estratègies i de manera diferent.

Matemàtiques

- Seguirem llibre però no estrictament. Es vincularà la numeració a la realitat quotidiana, complementant-la amb la metodologia ABN per tal de comprendre la descomposició dels números i afavorir el càlcul mental.
- El treball tindrà sempre una manipulació prèvia, per tal de passar posteriorment al simbolisme, per acabar amb l'abstracció numèrica. Les operacions es treballaran a partir dels problemes que versaran sobre la realitat de l'alumnat. Igualment, els altres blocs de continguts (geometria, mesura, estadística i probabilitat) es realitzaran sempre manipuladament i partirà de situacions problemàtiques reals (Aprentatge basat en Problemes).
- S'utilitzaran les TIC per tal de reforçar els aprenentatges.

Llengües

- Seguirem llibre però no estrictament. Es vincularà la comprensió oral i escrita a la realitat quotidiana.
- Es pretén motivar més a l'alumnat i dotar aquests continguts d'una major funcionalitat, ja que cada unitat didàctica comporta un treball que o bé es mostra a la resta de l'escola, o bé es fa públic d'alguna manera (publicació en paper o blog, pàgina web de l'escola...). També es pretén evitar la repetició de continguts comuns, per afavorir la generalització dels aprenentatges.
- Al llarg de tot el curs es realitzaran diferents tipus de lectura: en veu alta, en silenci, en petit grup, individual...
- També es treballarà les TIC per a aprendre a utilitzar el processador de textos.
- S'utilitzaran els grups interactius 1 sessió setmanal, amb 3 grups de 3-4 persones, tutoritzats per la tutora, el PT i el professorat de reforç.
- Es realitzarà el treball – servei, per a la comunitat (camins escolars).
- Hi haurà biblioteca d'aula que l'alumnat deurà utilitzar de manera obligatòria totes les setmanes, ja que hi ha temps dedicat a la lectura lliure.

Ciències

- El treball per Projectes serà l'eix vertebrador d'aquesta àrea. L'objectiu principal serà l'aplicació del mètode científic per anar creant els continguts a partir de les preguntes que l'alumnat plantege.
- S'utilitzaran diversitats de materials: Internet, llibres diversos, xerrades d'especialistes, materials creats per la mestra...
- El treball cooperatiu i en equip serà fonamental per al desenvolupament de l'àrea. Altres tècniques seran la creació d'experts que ensenyaran als seus companys i companyes.
- S'utilitzarà el Jclic per tal de consolidar els aprenentatges.

Plàstica

- En anglès.

Valors

- Pel·lícules en castellà i treball al voltant de temes concrets.
- Treball de continguts específics.

Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries

Cal destacar l'aprenentatge cooperatiu, per tal d'aconseguir que l'alumnat adquirisca major responsabilitat personal, afavorint les seues habilitats socials, potenciant la interacció "cara a cara" i donant l'oportunitat d'aprendre a realitzar autoavaluacions grupals.

Algunes de les estratègies cooperatives que es treballaran al llarg de les diferents unitats didàctiques de la present programació seran:

La **lectura compartida**, la qual tracta de realitzar lectures en equip. Un membre de l'equip llegeix el primer paràgraf. Després un altre membre haurà d'explicar el que aquest acaba de llegir i els altres han de dir si és correcte o no, si estan o no d'acord amb el que ha dit el segon. Aquest segon alumne/a llegirà el segon paràgraf i es realitzarà el mateix procediment. I així successivament, fins que s'hagi llegit tot el text.

La **tècnica 1-2-4**, on el mestre planteja una pregunta a tota la classe. Dintre d'un equip de base, primer individualment es pensa quina és la resposta correcta a la pregunta que ha plantejat el mestre/a. En segon lloc, es posen de dos en dos on intercanvien les seves respostes i les comenten, i de dues en fan una. En tercer lloc, tot l'equip han de compondre entre tots la resposta més adequada a la pregunta.

El **llapis al mig**, on el mestre/a dóna a cada equip un full amb tantes preguntes o exercicis sobre el tema que treballen a classe com membres té l'equip de base. Cada estudiant ha de fer-se càrrec d'una pregunta o exercici. Quan un xiquet/a llegeix en veu alta la seua pregunta o exercici i entre tots parlen de com es fa i decideixen quina és la resposta correcta, els llapis de tots es col·loquen al mig de la taula. Quan tots tenen clar el que cal fer o respondre en aquell exercici, agafen el seu llapis i escriuran la resposta. Després es tornen a posar els llapis al mig de la taula, i es procedeix de la mateixa manera amb l'altra pregunta o qüestió, aquesta vegada dirigida per un altre alumne/a.

El **foli giratori**, on el mestre/a assigna una tasca als equips de base i un membre de l'equip comença a escriure la seva part o la seva aportació en un foli «giratori». A continuació, el passa al company del costat perquè escrigui la seva part de la tasca en el foli, i així successivament fins que tots els membres de

l'equip han participat. Mentre un escriu, els altres han d'estar pendents i fixar-se si ho fa bé i corregir-lo, si és necessari. Tot l'equip és responsable del que s'ha escrit en el "foli giratori", no només cadascú de la seva part.

La **substància**, tècnica per a determinar les idees principals d'un text o d'un tema. El mestre/a convida a cada alumne/a d'un equip de base a escriure una frase sobre una idea principal d'un text o del tema treballat. Una vegada escrit, l'ensenya als seus companys d'equip i entre tots discuteixen si està bé, o no, la corregeixen o la matisen, etc. Si no és correcta o consideren que no es correspon amb cap de les idees principals, la descarten. El mateix fan amb la resta de frases-resum escrites per cadascun dels membres de l'equip. Finalment s'ordenen les frases fetes entre tots d'una manera lògica.

El **joc de les paraules**, on el mestre/a escriu a la pissarra unes quantes paraules-clau sobre el tema que estan treballant. En cadascun dels equips de base l'alumnat formula una frase amb aquestes paraules. A continuació, seguint un ordre, cada alumne/a mostra la frase que ha escrit i els altres la corregeixen, la matisen o la completen. Després les ordenen seguint un criteri lògic i un d'ells s'encarrega de passar-les en net.

Els **mapes conceptuals a quatre bandes**, tècnica aplicada com a síntesi final, on cada equip pot elaborar un mapa conceptual o un esquema que resumeixi tot el que s'ha treballat a classe sobre el tema en qüestió. La suma dels mapes conceptuals de tots els equips de base representa una síntesi final de tot el tema estudiat.

El **trencaclosques o puzle d'Aronson**, on els continguts es fraccionen en diferents parts. Primer es divideix la classe en equips heterogenis de 4 o 5 membres. Després el material objecte d'estudi es fracciona en tantes parts com membres té l'equip, de manera que cadascun dels seus membres rep un fragment de la informació del tema que, en el seu conjunt, estan estudiant tots els equips. A continuació cada membre de l'equip prepara la seva part. A partir d'ací, amb els integrants dels altres equips que han estudiat el mateix subtema, forma un «grup d'experts», on intercanvien la informació, aprofundeixen els conceptes clau, i construeixen esquemes i mapes conceptuals. Després cadascun retorna al seu equip d'origen i es responsabilitza d'explicar al grup la part que ell ha preparat.

Els **grups d'investigació**, tècnica que consta de tres fases. Una primera fase de recerca d'informació sobre el tema. Una segona fase d'anàlisi i síntesi de la informació recollida. I una tercera fase de presentació del tema a la resta de la classe. Finalment el mestre/a i l'alumnat avaluen conjuntament el treball en equip i l'exposició.

Al llarg de les diferents unitats didàctiques s'utilitzaran també altres estratègies metodològiques com les **flipped classroom o classe invertida**, on mitjançant

un vídeo que l'alumnat haurà de veure en casa, es farà l'explicació d'un contingut i després en classe es practicarà combinant-ho amb l'aprenentatge cooperatiu. La **tutoria entre iguals** on mitjançant parelles heterogènies es treballaran diferents continguts i altres habilitats personals. L'**aprenentatge dialògic**, que resulta de les interaccions que produeix el diàleg igualitari, en el que diferents persones aporten arguments en condicions d'igualtat, per arribar al consens. L'**aprenentatge servei**, on el producte final serà una aportació a la comunitat, el qual permetrà a l'alumnat formar-se treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. Els **estudis de cas i les històries de vida** per conèixer diferents punts de vista de la societat. I el mètode científic, per investigar fenòmens, adquirir nous coneixements, o corregir i integrar coneixements previs.

D'altra banda, respecte a les accions, al llarg de la programació es realitzaran diferents tipus d'activitats: inicials, de seguiment, finals, tant orals com escrites, i molt importants aquelles per tal d'atendre a la diversitat que seran les activitats d'ampliació i de reforç, a més d'activitats de motivació a través dels reptes. I a més, totes elles estaran caracteritzades per la seua interdisciplinarietat.

Concretament, es treballarà mitjançant la realització d'exposicions i presentacions, la planificació de debats i assemblees en petit i gran grup, l'elaboració d'experiments, el treball mitjançant el joc i l'elaboració del mateix com a producte final, i activitats integrades com per exemple l'elaboració de gimcanes i jocs manipulatius.

Recursos didàctics i organitzatius

Els reptes dels canvis tecnològics i socials als quals haurà d'enfrontar-se l'alumnat fan necessari en l'educació primària, posar a la seua disposició fonaments sòlids que l'estimulen a mantenir l'afany d'aprendre durant tota la vida. Rau ací la transcendència d'afavorir l'interès per la lectura, l'escriptura i els diferents llenguatges, incloent el coneixement d'almenys una llengua estrangera, fonamental en el context europeu. L'etapa de l'educació primària ha de proporcionar els límits de cada disciplina, els seus paràmetres bàsics i els seus principis vertebradors.

La instrucció en les distintes àrees haurà d'estar, lògicament, condicionada per l'edat i les possibilitats de cada alumna i alumne, però sense renunciar a facilitar-los la informació necessària per garantir el procés educatiu. Els continguts, fins i tot partint de l'entorn més pròxim, no són, per tant, complets, si no s'insereixen en el seu context nacional, europeu i universal. Cal donar, per tant, carta de naturalesa a uns continguts interessants i motivadors per a l'alumnat.

Tot això, per tal que l'alumnat senta els seus avantatges i avanços i s'hi veja recompensat, de manera que incorpore al seu món de valors els principis de treball i de mèrit consagrats per la Constitució Espanyola de 1978.

La configuració del currículum, per tant, ha de desenrotllar-se amb la suficient flexibilitat perquè els centres, en l'ús de la seua autonomia, puguen concretar-lo en el seu projecte educatiu, per tal que la intervenció educativa tinga com a principi la diversitat de l'alumnat. D'esta manera, es garantix el desenrotllament personal de tot l'alumnat, al mateix temps que una atenció individualitzada en funció de les necessitats de cada alumna i alumne.

L'acció educativa en esta etapa ha de procurar la integració de les distintes experiències i aprenentatges de l'alumnat i s'ha d'adaptar al seu ritme de treball. Per això, s'ha de posar especial èmfasi en l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada, en la prevenció de les dificultats d'aprenentatge i en la posada en marxa de mecanismes de reforç tan prompte com es detecten estes dificultats.

La construcció del coneixement per part de l'alumne/a, sent la mestra l'encarregada de dirigir i orientar aquest aprenentatge.

Cal que l'aprenentatge siga globalitzat (treball per projectes i unitats didàctiques):

- Foment de l'autonomia i la democràcia (a través de l'assemblea de classe i dinàmiques de treball diferents a classe).
- Potenciar l'aprenentatge social, a través del treball en grup, de la tutoria entre iguals, la posada en comú d'experiències.
- La metodologia emprada serà constructivista en la mesura que els materials i la temporalització ho permetin. Partint de les idees prèvies de l'alumnat i emprant les seues experiències construiran els nous aprenentatges.
- Es tindran en compte les diferències individuals de cada alumne/a per tal d'adaptar els continguts sempre que siga necessari al seu ritme d'aprenentatge.

ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES.

- S'afavoriran els agrupaments flexibles.
- Intercanvi d'experiències entre alumnes del nivell.
- Ús de materials i recursos de l'entorn.
- Contacte permanent amb les famílies a través de l'agenda escolar, el correu electrònic i el telèfon.
- Coordinació d'estratègies en les sessions de reforç emprant varietat de recursos
- Flexibilitat i adaptació dels continguts quan apareguen elements en el medi social i/o natural del alumnes que així ho fagen necessari.
- Ús d'espais diversos.
- Interrelació amb altres etapes i nivells.

Activitats complementàries

Aquestes activitats són aquelles que es realitzen o bé a nivell de centre, o bé a nivell d'aula però amb el requeriment de recursos més específics. Així doncs, a nivell de centre trobem la festa del Nadal, Carnestoltes i fi de curs. A més, a nivell d'aula tenim les diferents eixides que es realitzaran al llarg del curs, a més de les diferents visites de familiars o especialistes de fora del centre, utilitzant horari lectiu d'altres àrees del currículum, no incloses en la present programació. Cal destacar la importància d'aquestes, ja que estaran directament vinculades en la programació.

8. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT

a) Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació estan especificats en cadascuna de les unitats didàctiques.

b) Instruments d'avaluació

- Llista de control.
- Llistes de verificació.
- Escales d'apreciació o numèriques.
- Registre continu amb el registre de cada àrea (per unitat didàctica) i el quadern de notes.
- Seguiment diari de les activitats.
- Registre de l'aportació de materials i els hàbits.
- L'assemblea de classe.
- Proves orals i escrites.

De la mestra:

- Setmanalment revisió de les activitats programades i la dinàmica de l'aula.
- Coordinació mensual amb els mestres de recolzament i PT, seguiment amb uns fulls de registre (de cada sessió de treball) amb objectius a aconseguir, activitats realitzades i resultats obtinguts.

- Trimestralment revisió de la P.G.A i a final de curs en la memòria final de curs.

De les famílies:

- Reunions informatives (principi i final de curs).
- Mitjançant l'agenda, contacte i seguiment continu.
- Reunions trimestrals individuals quan siga necessari.
- Sempre que ho sol·liciten.

c) Criteris de qualificació

S'avaluarà el treball a l'aula, els controls orals i escrits, les llibretes, l'ús dels materials, el treball realitzat en casa, l'actitud i el comportament.

d) Activitats de reforç i ampliació

Les activitats de reforç i ampliació aniran sempre relacionades en la matèria i continguts concrets a treballar. Per tal que aquestes siguin més dinàmiques i tinguin bona acollida per part de l'alumnat, es realitzaran als diferents racons de l'aula (racó de matemàtiques, racó de llegua, racó de lectura, racó de ciències i racó TIC).

9. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA

Es treballarà a l'aula atenent als diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat. El treball principalment es realitzarà en equip, en grups cooperatius on l'alumnat interactuarà amb els companys i companyes i també amb els i les docents. Tot i això, també es realitzaran diferents tipus d'explicacions i s'adaptaran els materials necessaris per a atendre als diferents ritmes i formes d'aprendre de l'alumnat.

Per millorar la qualitat de l'aprenentatge es realitzaran recolzaments a l'aula i desdoblaments heterogenis per poder realitzar una atenció més individualitzada a les àrees instrumentals. A més, s'atindrà a l'alumnat de PT i AL en la mesura del possible dintre de l'aula i així complir amb la nova ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

10. ELEMENTS TRANSVERSALS

a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.

Es poden distingir diferents tècniques: llegiran lliurement en les 3 llengües que es cursen al centre i es portarà registre. Totes les setmanes hi haurà diferents moments de lectura en silenci, i amb la tutora llegiran en veu alta. Al finalitzar el trimestre es realitzarà una avaluació de velocitat, eficàcia i comprensió lectora. La velocitat serà en silenci i amb veu alta. També se realitzaran controls d'assoliment de vocabulari.

A banda d'això, en el dia a dia, es llegiran tot tipus de textos: informatius, cartells, fullets informatius, notícies, receptes, textos explicatius, t. descriptius, t. instructius, biografies, etc... que seran analitzats i, en alguns casos, reescrits, per tal de que els i les alumnes compreguen la seua estructura i el moment en el que s'utilitzen i puguen imitar i crear textos de diferents característiques.

b) Comunicació audiovisual. TIC.

L'ús de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) és una de les eines que utilitzem en l'aprenentatge de totes les àrees curriculars. A través d'activitats digitals podem apropar els coneixements als alumnes amb mètodes més atractius, innovadors i sobretot, motivadors pels mateixos infants que mostren més interès per aprendre i seguir el contingut curricular de l'àrea.

A escola fem servir les següents eines TIC:

- PDI's (Pissarres Digitals Interactives): disposem de 1 PDI's situades a la biblioteca escolar. L'objectiu és presentar, interactuant i participant a nivell digital, mentre s'exposen els diferents continguts curriculars. Permeten realitzar exercicis virtuals, fer els exercicis en les pàgines del mateix llibre de text o altres fitxes, activitats interactives... tot un seguit de processos digitals a través d'uns retoladors electrònics detectats per la pissarra digital.
- Aula TIC: una aula amb 14 ordinadors de taula, per realitzar activitats TIC amb grups reduïts i aprofundir en els continguts i en els sistemes de processadors de textos, presentacions i edició gràfica, recerca d'informació, creació i correcció de textos, pujar i baixar material audiovisual i escrit a la web del cicle, ús del correu electrònic per comunicar-se amb la mestra, els companys i les companyes o amb alumnes d'altres centres.
- Projectors i pantalles: el centre disposa de 2 projectors amb pantalles, un és mòbil a disposició de qualsevol grup-classe amb pantalla mòbil, i l'altre està ubicat a la biblioteca escolar.
- Altres eines audiovisuals: càmera de fotos, taula i equip de so, radiocassettes...

L'ús de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) és una de les eines que utilitzem en l'aprenentatge de totes les àrees curriculars. A través d'activitats digitals podem apropar els coneixements als alumnes amb mètodes més atractius, innovadors i sobretot, motivadors pels mateixos infants que mostren més interès per aprendre i seguir el contingut curricular de l'àrea.

A escola fem servir les següents eines TIC:

- Projector a l'aula: l'objectiu és presentar, interactuant i participant a nivell digital, mentre s'exposen els diferents continguts curriculars. Permeten realitzar exercicis virtuals, fer els exercicis en les pàgines del mateix llibre de text o altres fitxes, activitats interactives...
- Aula TIC: una aula amb 20 ordinadors de taula, per realitzar activitats TIC (processadors de textos, presentacions i edició gràfica, recerca d'informació, creació i correcció de textos).
- Altres eines audiovisuals: càmera de fotos, taula i equip de so, radiocassettes, tauletes...

QUE FEM AMB LES TIC?

- Presentacions amb l' Open Oficce.org.
- Cerca d'informació a internet.
- Realització d'activitats Jclíc.

- Visualització de pel·lícules i documentals.
- Audicions.
- Realització de fotografies i vídeos.
- Creació d'un bloc aprofitant l'espai que tenim a la pàgina web de la Conselleria d'Educació en MESTRE A CASA, on anirem pujant textos de diferents tipus (contes, explicacions, experiments, receptes, jocs, fotos d'esdeveniments escolars amb explicacions, vídeos d'obres de teatre i altres actes, etc...).
- Participar en iniciatives puntuals lligades a commemoracions i esdeveniments, concursos, etc...

c) Emprenedoria

S'entén l'emprenedoria com el foment de les capacitats emocionals de l'alumnat, com ara la confiança, la iniciativa, l'autoestima, la creativitat, la imaginació, etc. Aquest element transversal es tractarà mitjançant les tècniques d'aprenentatge cooperatiu i treballs opcionals amb la participació de les famílies.

d) Educació cívica i constitucional

Observant les finalitats del sistema educatiu i els objectius d'etapa a aconseguir entre totes les àrees, es pot apreciar que cal educar en una sèrie de valors cívics i constitucionals de forma transversal. Així doncs, el model didàctic pel qual aposta aquesta programació, fomenta la interacció entre l'alumnat i entre les persones de l'entorn, de forma continua, fet que fica en pràctica actituds de lideratge, d'escolta activa, de respecte i de col·laboració. Doncs la finalitat és que l'alumnat vage adquirint una consciència moral i siga capaç de formar-se la seua pròpia escala de valors. Per tant, educar en valors implica que els xiquets i xiquetes siguen crítics en totes aquelles conductes que albiren valors que van en contra dels drets humans i constitucionals.

A través dels projectes de treball es reforçaran les actituds i valors relatius a un bon comportament cívic i aprenentatge i respecte per les normes constitucionals.

11. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Cal conèixer els aspectes de la pràctica docent que són susceptibles de millora, contribuint a trobar vies que donen resposta als interessos professionals del docent i servisquen per a millor formació de l'alumnat per a aconseguir la millora de la qualitat de l'ensenyament en el nostre col·legi.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Els objectius que és pretenen per avaluar la pràctica docent seran els següents:

- Ajustar la pràctica docent a les peculiaritats del grup i a cada alumne.
- Comparar la planificació curricular amb el desenvolupament de la mateixa.
- Detectar les dificultats i els problemes.
- Afavorir la reflexió individual i col·lectiva.
- Millorar les xarxes de comunicació i coordinació interna.

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Per a portar a cap este Pla d'Avaluació i Autoavaluació de la Pràctica Docent hem dissenyat una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal d'orientar els processos per a la seua posada en pràctica de la forma més eficient i eficaç possible.

Aspectes que cal destacar:

En quan a l'autoavaluació de la pràctica docent, s'han elaborat dos models de qüestionari que arreglen diversos indicadors agrupats en tres blocs: la planificació, la realització i l'avaluació de l'alumne.

Un d'ells és més exhaustiu i l'altre més senzill, per tal que cada professor puga seleccionar el que més s'ajuste als seus interessos i necessitats (o fins i tot, els empre únicament com a models i els modifique adaptant-los a la seua pràctica docent). En aquest sentit, i a fi de millorar la nostra pràctica, es tracta de que el professorat reflexione en torn als ítems presentats a final.